

filmoteca

Els últims dies de Quisling

Rita Marzoa

Periodista

rmarzoa@hotmail.com

A Filmin podeu trobar la minisèrie noruega *Els últims dies de Quisling*, un relat que reconstrueix amb precisió històrica, llicència artística i profunditat moral els darrers moments de Vidkun Quisling, el primer ministre col·laboracionista nazi d'aquell país. Una sèrie que no es conforma amb un retrat unidimensional del personatge. Amb una posada en escena sòbria, la ficció ens convida a reflexionar no només sobre la figura de Quisling, sinó també sobre els contextos que permeten que l'extrema dreta i l'autoritarisme arrelin en les nostres democràcies fràgils.

El tuf de l'actual democràcia nord-americana, els illots grotescos d'electes a l'Argentina o l'est d'Europa, aliances estrafetes entre dictadors orientals, el nou holocaust indecent a Gaza... Una geopolítica galdosa que fa dubtar de poder fer front amb fortalesa moral a aquests vents putrefactes.

A l'Europa actual, marcada per l'auge de moviments extremistes, el drama de Quisling adquireix una rellevància inesperada. La sèrie mostra com una combinació de megalomania,

ideologia excloent i oportunisme polític poden derivar en la rendició d'un país sencer davant del totalitarisme. Quisling no fou un boig aïllat: va ser fruit d'una època, d'una Europa d'entreguerres en què la por al comunisme —al bolxevisme, com ell el qualifica—, el descontentament social i el descrèdit de les institucions democràtiques van preparar el terreny per al feixisme.

La minisèrie també tracta, i no de manera menor, el paper de l'Església, en particular la luterana noruega, que en molts moments es va mantenir ambigua davant l'ocupació nazi i la col·laboració del règim de Quisling. Amb voluntat d'incidència política, va voler jugar un paper fonamental en la història del país: aconseguir que Quisling demanés perdó, abans de ser sentenciat a mort. I evitar així la confrontació entre noruecs.

Aquesta qüestió ressona amb força a l'Europa d'avui, on algunes esglésies s'han vist involucrades —sigui per acció o per omissió— en discursos xenòfobs. En diversos estats, partits d'extrema dreta s'han apropiat símbols cristians per legitimar agendes excloents, apel·lant a una suposada

«identitat europea» amenaçada pel multiculturalisme. Potser fora interessant estar atents, ara que hem viscut moviments al Vaticà amb l'elecció del nou Papa Lleó XIV, al posicionament d'aquest nou lideratge, i saber si aprofundirà amb responsabilitat en aquest futur global preocupant.

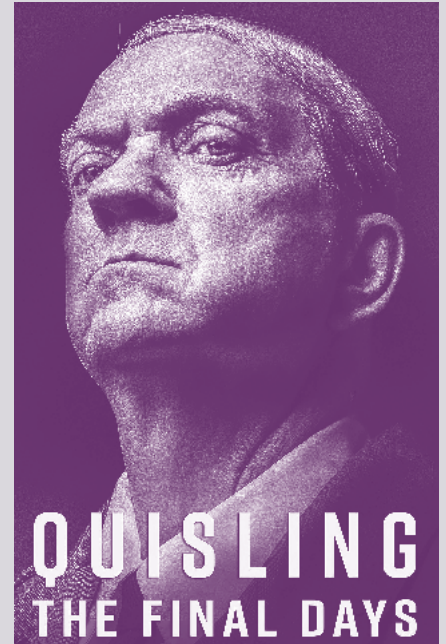
Des d'una perspectiva democràtica, *Els últims dies de Quisling* recorda la importància de les institucions, però també els seus límits. Hi ha un aspecte massa poc treballat i probablement taló d'Aquil·les en reiteracions cícliques: i és aprofundir en la recuperació de la memòria històrica i, en conseqüència, en la justícia restaurativa. No només s'ha de fer justícia amb els victimaris sinó també i de forma solvent amb les víctimes.

La justícia que s'aplica a Quisling després de la guerra no esborra els anys de patiment ni el dany infligit a la societat noruega.

El context europeu actual està marcat per una creixent polarització política, una gran desconfiança envers les elits i una retòrica que assenyalava enemics interns: immigrants, mi-

nories, dissidents. En aquest marc, revisitar la història de Quisling no és un exercici acadèmic, sinó un acte de memòria democràtica. Ens obliga a recordar que la democràcia no es defensa sola, i que els valors democràtics requereixen un compromís actiu, no només per part dels polítics, sinó també de la ciutadania.

Els últims dies de Quisling és també una radiografia de com es debiliten les democràcies des de dins, i una advertència sobre com pot ser de cara la indiferència. ■

Els últims dies de Quisling

Erik Poppe

2025